

Fire gange så mange erhvervsuddannede står uden job efter læretiden

Et helt nyt svendebrev er langt fra så sikker en vej til job, som det var for blot få år siden. Det viser en ny opgørelse af jobsituationen hos nyuddannede fra landets erhvervsuddannelser, som ATP har foretaget på baggrund af erhvervsuddannedes beskæftigelse.

I 2007 var der stort set ikke ledige blandt mekanikere, tømrere og de andre nyuddannede fra erhvervsskolerne. Kun 3 pct. modtog i gennemsnit arbejdsløshedsdagpenge eller kontanthjælp det første år efter, de havde afsluttet læretiden. To år senere, i 2009, var ledigheden firedoblet til 13 pct. for de nyudlærte.

Ideen med erhvervsuddannelserne – der består af en kombination af skole og praktik – er, at eleverne er klar til at arbejde og allerede har praktisk erfaring, så snart de har bestået deres svendep prøve. Men det er altså ikke alle, der finder et job.

Det bekymrer arbejdsmarkedsforsker Flemming Ibsen fra Aalborg Universitet: »Det er et kæmpe problem, at de unge ikke kan få et job. De lider både et økonomisk tab og får et knæk i selvtilliden. Det er også en meget alvorlig sag for samfundskonomen. Vi risikerer, at en hel gruppe af unge bliver tabt på ar-

Ledigheden er steget markant blandt mekanikere, tømrere og andre nyuddannede fra landets erhvervsuddannelser.

Note: Opgørelsen adskiller sig fra den officielle ledighedsstatistik. Opgørelsen er baseret på indbetaling af ATP-bidrag i forbindelse med overførselsindkomst. Der bliver ikke i alle situationer indbetalt ATP-bidrag fra første ledighedsdag.
Kilde: ATP.

bejdsmarkedet, som vi så det i 1970'erne og slutningen af 1980'erne,« siger Flemming Ibsen.

Han peger på, at det er lavkonjunkturen, der er årsagen til den stigende ledighed: »Industriproduktionen er faldende, og byggeriet er gået i stå. Når det hele på denne måde ligger fladt, rammer det også de nyuddannede.«

På Danmarks største erhvervsskole, CPH West, kan man mærke, at det er blevet sværere at finde job for skolens nyuddannede. Direktør Eva Hofman-Bang mener dog stadig, at de ledige har gode chancer for at finde et job.

»Vi mener, at vores uddannelser virker godt. Der er nogle indlysende fordele ved, at de unge veksler mellem sko- ▶

- le og praktik på en virksomhed. Det er langt bedre end for eksempel i Sverige, hvor de unge får mindre praktisk erfaring. Forhåbentlig får de ledige fodfæste på arbejdsmarkedet på et senere tidspunkt,« siger Eva Hofman-Bang.

Mændene hårdest ramt

Det er mændene, som er hårdest ramt. I 2009 modtog i gennemsnit 16 pct. af mændene arbejdsløshedsdagpenge eller kontanthjælp det første år efter, de afsluttede læretiden. Blandt kvinderne var det 10 pct.

Der er dog ikke noget, der tyder på, at mændene generelt har sværere ved at finde job. Forklaringen er snarere, at mændene i højere grad end kvinderne arbejder i brancher, der er ramt af lavkonjunkturen. Det gælder for eksempel byggeriet. I denne branche var i gennemsnit 24 pct. ledige året efter, de modtog svendebrevet.

At hver fjerde nyudlært er arbejdsløs i byggebranchen, kan give problemer på længere sigt. Det mener økonom Sidse

Buch fra BAT-kartellet. Organisationen repræsenterer 120.000 medlemmer i byggesektoren.

»Det er et stort problem, at så mange unge bliver sparket ud af virksomhederne den dag, de bliver udlært. Det betyder, at branchen mister nye, engagerede folk. Dem har vi brug for. Mange ældre er på vej på pension, og vi står over for store byggeprojekter. Der er blandt andet brug for arbejdskraft til sygehusbyggerier, metro og Femern Bælt. Vores prognose viser, at der allerede i 2013 kommer til at mangle arbejdskraft,« siger Sidse Buch.

Også i Dansk Byggeri, der repræsenterer arbejdsgiverne, er man opmærksomme på, at der bliver brug for de ledige hænder om få år. Derfor tilbyder man kurser til de ledige. Afdelingschef Louise Pihl siger:

»Under højkonjunkturen i 2006 og 2007 blev der indgået rigtigt mange praktikaftaler. Nu, hvor de unge er færdige, er der ikke job til alle, fordi beskæftigelsen er faldet i mellemtiden. Vi forsøger at kompensere ved at tilbyde de ledige kurser og certifikater, som vi ved, at virksomhederne efterspørger.«

110 erhvervsuddannelser

Der er 110 forskellige erhvervsuddannelser i Danmark, blandt andet inden for byggeri, mekanik og jordbrug. Uddannelserne varer fra 1½ år til 5½ år. Det meste af forløbet foregår i en virksomhed, mens den teoretiske del enten foregår på en erhvervsskole, en landbrugsskole eller en social- og sundhedsskole. I 2008 var ca. 124.000 elever i gang med en af uddannelserne.

Kilde: Undervisningsministeriet.